СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 36. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 14 лютого 1933. VOL. XLI. No. 36. Jersey City, N. J., Tuesday, February 14, 1933. THREE CENTS.

ФАРМЕРИ ВІДГРОЖУЮТЬСЯ РЕВОЛЮЦІЄЮ

ВАШИНҐТОН. — Фармери, найбільш консервативний, спокійний та льояльний елемент, зачинають попадати в розпуку. Досі вони слали лагідні листи сенаторам і конґресменам з проханнями поробити в конґресі якісь кроки, щоб ратувати їх від господарської руїни. Та в останніх місяцях тон листів змінився. Тепер нема дня, щоби не надходила до Вашинґтону ціла гора листів, у яких фармери пишуть виразно, що їм уже терпець уривається. Вони тепер заявляють, що як так далі піде, то вибухне фармерська революція. Таке пишуть люди, що стояли завжди далеко від усякого радикалізму. Це пишуть бувші багаті фармери, адвокати, малі банкірі, ґросерники, асекураційні аґенти, себто ті всі, що є або самі фармерами, або ведуть з фармерами якийсь безнес.

12,000,000 БЕЗРОБІТНИХ У СІЧНІ.

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, нараховує в січні 12,000,000 безробітних. У порівнанню з груднем збільшилося число безробітних на 200,000 осіб. Ґрін каже, що було би збільшилося те число ще на який міліон, як би в промислі не зачали були зменшувати годин і днів праці. Це був одинокий спосіб, що здержав збільшення контингенту безробітних.

Ґрін обстоює далі домагання негайного впровадження 30-годинного тижня праці. Він каже, що вже таке скорочення годин праці, колиб воно прийнялося всюди, дало би працю яким 6,000,000 безробітних.

КАТОЛИЦЬКИЙ СВЯЩЕНИК ПРОТИ ЛИЦЕМІРСТВА.

НЮ ЙОРК. — В католицькій церкві св. Гната Льойолі виступив о. Деніел Квін проти тих нібито „добрих" католиків-політиканів, що то хотять правильно кождої неділі до церкви на Службу Божу, а 6 днів у тижні служать чортови. Оті політикани, говорив о. Квін, повинні памятати, що Бог є всюди і добре бачить, як вони беруть хабарі й збагачуються коштом загалу. Тому не треба голосувати на такого політикана-католика, говорив о. Квін, коли той католик є злою людиною, як теж не треба відмовлятися дати голос на католика, як що він є чесною людиною. А далі виступив о. Квін і проти подруж, заключених для маєтку чи здобуття кращої соціяльної позиції.

СЛУЖИМО ДЕРЖАВІ ІНАКШЕ ЯК ЛИНКОЛН, КАЖУТЬ ПРОПОВІДНИКИ.

НЮ ЙОРК. — Майже в усіх протестантських церквах проповідувано останньої неділі на тему вірної служби Линколна державі. І стверджувано факт, що тепер нема таких людей, які служилиб державі так вірно, як служив їй Линколн.

В НЕЩАСТЮ ДО ОБЄДНАННЯ.

НЮ ЙОРК.—Свято 124 народин Абрагама Линколна обходжено в Ню Йорку дуже торжественно. З промов виходило, що Америка вийде переможцем з теперішньої катастрофи тоді, коли обєднається, коли забуде за кляси, релігію і расову приналежність, а піде одною лавою до боротьби з хаосом.

ДО ПОМІРКОВАННЯ І ПРОСТОГО ЖИТТЯ.

СПРІНҐФІЛД (Ілінойс). — Клайд Герінґ, ґовернор стейту, шануючи память Линколна, заявив, що Американцям, як громадянам так і державі, треба перенятися життєвими теоріями Линколна і жити помірковано й просто. Розтратність, яка цінує Американця і його державу, довела край до катастрофи. А щастя людини не лежить у грошах і розстратности, а в праці, службі державі й свому ближньому, у відвазі й просвіті, в братерстві.

КОЖДИЙ ДУМАЄ ТІЛЬКИ ПРО СЕБЕ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер і місіс Гувер прислухувалися проповіди пастора д-ра Джозефа Сізу, котрий назвав Линколна найбільшою постатою 19 століття. Він казав, що Бог посилає людству раз на 500 літ таку людину, якою був Линколн.

Д-р Сізу твердив далі, що до Линколна не знати було, чи Америка стане дійсною державою. Щойно він запевнив істнування юнії. Та тепер те його діло зачинає знову розпадатись. Америка зачинає ділитися на ґрупи, секції і кляси. А кожда з тих ґруп дбає тільки про свій власний інтерес. Це пізнати найкраще по тім, що 2% людности забирають 25% доходів усього населення краю.

ЗА РЕВІЗІЮ ВОЄННИХ ДОВГІВ.

НЮ ЙОРК. — „Бродергуд оф Локомотів Фаєрмен енд Інджінмен" розпочало кампанію за ревізію воєнних довгів. В брошурі, яку видано з того приводу, кажеться, що неполагодження справи довгів доводить до розбрату між державами. В пляні ревізії довгів говориться про те, щоби відтягати довжникам від довгу ту суму, на яку вони закуповують товари в Злучених Державах. Але це тільки до суми, яка не переходить 25% усього довгу.

„ЖИДИ НЕ ХОТЯТЬ КОЛЬОНІЗУВАТИ КРИМУ.

Як повідомляють з Криму, жидівські організації, як у совітах так і поза ними, відмовилися в астанньому часі від великої земельної площі на Кримі, призначеної на жидівську кольонізацію. Мотивують свою відмову тим, що вони не встані зібрати стільки Жидів, охочих для осідку на ріллі, скільки мають землі. Земельний фонд, який стояв їм до розпорядимости по наказу Москви, віддано назад у руки кримського уряду. Чи не грає тут ролі й національний момент, цебто може занадто велика небезпека для жидівських комуністів з боку туземного населення, не відомо, хоч можна щось подібного припускати. Жиди не хотять наражувати своїх людей на небезпеку втрати не лише майна, але може й життя, на випадок воєнної заверюхи на Україні.

ФРАНЦІЯ МАЄ ЗАБАГАТО УРЯДОВЦІВ.

Французький міністер фінансів, Шерон, працює тепер над тим, яким то чином привернути рівновагу буджету. В звязку з тим він домагається, щоби на час однього року припинити приймання до державної служби урядовців. При цій нагоді міністер хотів довідатися, скільки державних урядовців має Франція під теперішню пору. Знавці заявили міністрови: 651,294. До війни було їх лише 465,000. Треба вернутись до цього числа — заявив Шерон.

ВЕДМЕДИЦЯ У ДЕНТИСТА.

Морська артилерійна школа біля Портсмут мала улюблену ведмедицю Беті, яку ученики школи дуже любили й годували солодкими лакоминками. Врешті Беті почали боліти зуби. Школярі, яких ведмедиця найбільше любила, пішли з нею до лікаря, а цей, знечуливши, витягнув два 7-центиметрові череняки. Беті вже на другий день почувалася знаменито. Але солодощів уже більше не їсть. А щомісячно позволяє заглянути їй в устну яму.

КІЦМАНЕЦЬКІ БАНДИТИ.

В справі „Альґемайне Цайтунґ" щодо кіцманецьких бандитів пишуть до черновецького „Часу":

Це вже не перший раз, що злобна преса безтактовно очорнює Українців. Коли недавно тому у Кіцмані застрілили бандита В. Ткачука, то газети теж писали, що він Українець, хоч і він і вся рідня його є Поляки і римо-католицької віри. Таксамо у банді Івановича визначний злочинець Марковський, що дістав 6 літ, є Поляк, оба Задубрівські (один дістав 8 літ) виразно зазначували при кожній нагоді, що вони є прихильники третього інтернаціоналу і вороги всякого, а передовсім українського націоналізму, а рідня Івановича (що дістав 15 літ) у великій части називає себе Румунами. Коли „Альґемайне", орган передвоєнного українофіда Філіпа Менчеля, назвала всіх бандитів нагурт „Українцями", то була тут здається більше ніж звичайна неточність тої ґазети, бо і з нагоди процесу Шварцбарта позволяла вона собі у незабутній нам спосіб кидати найтяжчі обиди і наруги на безборонний український загал і на память мертвого невинного Петлюри.

РОЗБІЙНИЦЬКИЙ НАПАД НА ПОЧТУ В ПОЇЗДІ КОЛО ЧЕРЕПКІВЦІВ.

Розбійники напали несподівано на почтовий ваґон у потягу ч. 521 між стаціями Чернівці й Глібока. Вони заняли почтовий ваґон, схопили касету з близько 80,000 левів готівки й 23,000 левів цінних паперів. Бандити зникли. Залярмований залізничий персонал розшукував безвислідно за грабівниками. Зараз же повідомлено про цей випадок Чернівці й Букарешт. Досі по злочинцях і слід пропав.

НОВІ АВТОМОБІЛІ ФОРДА.

Уже випущено в розпродаж нові 8-цилїндрові моделі Фордових автомобілів, які на вигляд кращі від попередніх. Кажуть, що вони мають також нові уліпшення. Ціна є зменшена від $5 до $35.

ОТАМАН РОЗБІЙНИКІВ, ПОЛІЩУК, ЗНОВУ ЗЯВИВСЯ.

Два узброєні бандити напали на шляху близько Новоселиці (Буковина) на купця Соломона Шмірера з Брічен, задержали віз і, націливши револьвери, зажадали грошей. Шмірер віддав 1,650 левів, а візник 84 леви. Один з бандитів приказав їхати далі. Купець з плачем просив віддати йому гроші, бо він бідний. Бандит віддав їм гроші, кажучи: „Я Поліщук. Я від бідних ніколи нічого не відбирав. Бери свої гроші!" Подорожні поїхали і в Бріченах повідомили жандармерію, а ця черновецькі власти, бо є підозріння, що Поліщук пішов до Чернівців.

У БОРОТЬБІ З ПЕРЕСУДАМИ.

У Тунісі трапилась своєрідна траґедія. Одна Арабка, звана загально „Юлією", відома красуня, закохалась у мужчині з іншого племени і рішила піти за ним. Закони даного племени карають таку „зраду" смертю. Родинна рада видала присуд над дівчиною і його виконала: її задушили та вкинули до керниці. Французька влада вмішалась у цю справу і заарештувала вбивників.

НІМЕЦЬКО-ГОЛЯНДСЬКА КОНТРАБАНДА.

Контрабандисти на німецько-голяндськім кордоні, не вважаючи на збільшену увагу поліції, ведуть далі інтереси. За один день 29. грудня м. р. в головнім митнім уряді в Аахен придержали аж чотири вантажні вози, де було всяке незаконне добро в роді кави та папіросів. В однім нідерляндськім возі у сховищі везли 17 револьверів і 125 гарматних набоїв. Арештували чотирох Голяндців і трох Німців.

ЗАМАСКОВАНІ ГРАБІЖНИКИ В РОШОШІ.

В 5-тій годині рано вдерлися до помешкання розносчика газет Ґарбу в Полянах Рошеських (Буковина) два замасковані грабіжники саме тоді, як господар вийшов з хати. Вони повалили жінку робітника Марію Ґарбу, заголомшивши її чимсь, перешукали хату й знайшли в ліжку заховані 1,200 л. Забравши ці гроші й деякі річі, грабіжники зникли. Ці гроші назбирав Ґарбу з новорічних дарунків і за них мали бідаки купити собі коровчину. Поліція ще не вишукала бандитів.

ПРИТЯГНУТЬ МІСЯЦЬ НА 25 МИЛЬ ВІД ОКА.

Каліфорнійський Інститут Технольоґії в Пасадіна, Кал., будує 200-цалевий фотографічний телескоп, крізь який видно буде місяць та звізди так, неначе вони були лише 25 миль від ока. Через уживання приборів до побільшування в злуці з тим телескопом можна буде розріжняти предмети на поверхні місяця, віддалені від себе 30 стіп.

Найбільший телескоп у світі в теперішню пору є 100-цалевий телескоп обсерваторії на горі Вилсон, віддалений кілька миль від Пасадіни.

СОВІСНИЙ ПОДАТКОВЕЦЬ.

„Еко де Парі" пише, що в париській вязниці Санте перебуває тепер вязень, який кілька днів тому вислав до податкового інспектора таке письмо: „Не можу назвати минулого року щасливим для мене. Всеж таки в реченці хочу зголосити про свій дохід. В січні я заробив 10 тисяч франків, лютий був більше щасливий, бо заробив я тоді 112 тисяч франків, в березні не заробив я нічого. В квітні — 4 тисячі фр. В червні посадили мене тут, звідкіля пишу до вас. Подані мною цифри є зовсім вірні. Не укриваю нічого. Мій дохід, що підлягає оподаткуванню, рівняється сумі 176 тисяч фр." — Автором цього листа є відомий париський злодій-вломник.

ЦИРКОВА СЕНЗАЦІЯ.

У цирку, що приїхав на вистави до Риґи, виступає донька Распутіна. Вона показує дресовані коні. Нічого більше. Ані ці коні не її, ані наука цих коней не її заслуга. Цирк заанґажував її тільки для назвища „донька Распутіна". Так оголошують її на афішах, хоч вона називається Соловйова. Має 34 роки, вдова з парою дітей. Нічого не вміє. Залишилось їй тільки сензаційне назвище, яке зваблює публику. З інтервю з риським денникарем виходить, що вона має по батьку єдину памятку: лист, писаний Распутіном перед смертю. Там він пише, що коли він умре, за ним згине російська рідня і пропаде Романівська династія. Не виключене, що на цей лист, написаний, як усе зпід руки Распутіна, зі страшними помилками, знайдеться якийсь багатий аматор.

ҐРАНАТИ НА СТРИХУ.

Служниця одного дому в Чернівцях, порядкуючи на стриху, знайшла в кутку цілу купу ручних ґранат російського походження. Про це дано знати поліції. Власник хати заявив, що він підчас інвазії Москалів перебував у Відні й не знає, хто там заховав ті ґранати.

ЗАМІСЦЬ СОЛИ КУПИЛИ ОТРУЮ.

В Букарешті сталося нещастя. Родина Андрія Кіша, він сам, його жінка Марія і їх троє дітей наїлися всі мамалиґи, до котрої замісць соли вкинули трійло, котре купили в крамниці як сіль. Попоївши тої мамалиґи, всі розхорувалися. Їх завезено до шпиталю й вичищено їм жолудки. Поліція й прокураторія розсліджують, що то затрійло-продав крамар замісць соли.

РАДЯНСЬКА ВЛАДА ГОТУЄ НОВІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ СЕЛЯНСТВА НА УКРАЇНІ

МОСКВА (СССР). — Сталін рішив іще збільшити боротьбу комуністичної партії з українським селянством, примушуючи його йти на працю до совхозів та колхозів. Він поселенням переслідування селянства сподівається добитись того, що посівна весняна кампанія буде переведена відповідно до плянів комуністичної партії.

Для боротьби з українським селянством Сталін післав на Україну одного зі своїх секретарів, Постичева, який офіційно займе становище другого секретаря „української комуністичної партії". Приїхавши до Харкова, Постичев заявив, що комуністична партія вжиє найрішучіших заходів проти селянства, щоб змусити його виконати постанови та пляни партії й радянської влади. Всі сподіваються нових репресій проти селянства України.

ПІДЧАС ЗЕМЛЕТРУСУ ЗГИНУЛИ 70,000 ЛЮДЕЙ.

ПЕКІН (Китай). — Сюди прийшли дуже запізненні відомости, що в листопаді минулого року у віддаленій провінції Кансу згинули 70,000 людей від землетрусу. Землетрус був у гірській місцевости, але густо заселеній Китайцями. Кілька сіл та невеликих міст цілковито зруйновані, а голодне населення тепер бродить серед руїн, не маючи нізвідки ніякої допомоги.

МАНЧУКО ВИСТУПИТЬ ПРОТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ШАНҐЧУН (Манчуко). — Манджурський (манчуцький) уряд заявив, що коли Ліґа Націй заборонить державам, своїм членам, признати незалежність Манчука, то тоді він оголосить бойкот усім державам, членам Ліґи Націй. Отже Манчуко замкне свої кордони для всіх европейських держав і не допустить ніякої торговлі з ними. Вама держава Манчуко зможе прожити без з іншими державами, бо має всі економічні засоби до самовистарчальности.

З урядових кол кажуть, що в цілому Манчуку заведено тепер лад і спокій, якого нема лише в провінції Джеґол. Цю провінцію уряд Манчука сподівається скоро приєднати до своєї держави. Уряд Манчука зможе прожити без торговлі з іншими державами, бо має всі економічні засоби до самовистарчальности.

НІМЕЧЧИНА БУДЕ РІШУЧО ДОМАГАТИСЯ ПОЛЬСЬКОГО КОРИДОРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Кацлєр Гітлєр заявив, що Німеччина пічне зброїтися, коли Франція не переведе роззброєння. Крім того Німеччина тепер буде більш рішучо домагатися звороту їй данціґського коридора.

Рішуча й отверта заява Гітлєра викликала сильне враження в Парижі й у Варшаві. Тут лише тішать себе тим, що це особиста заява Гітлєра, а не цілого німецького уряду.

НЕВІДРАДНЕ СТАНОВИЩЕ НА РАДЯНЩИНІ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Поважний анґлійський тижневик „Вік Енд Ревю" каже, що Сталін у своїй промові на зїзді комуністичної партії отверто признався до невдачі пятилітки. Цю невдачу він приписує лінивству та зраді радянських урядовців. Як спосіб переведення в життя плянів пятилітки Сталін радить винищувати заможніше селянство.

Стягання з населення в 1932 році збіжа при помочі війська та відділів чека дало лише 56% плянованого збору збіжа по розрахункам пятилітки. Цей збір і без того вже був плянований меншим ніж у 1931 році. — (Укрбюро, Лондон).

УКРАЇНСЬКА ПЕТИЦІЯ ПЕРЕД ЛІҐОЮ НАЦІЙ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Анґлійська преса подає, що українська посолка п. Мілена Рудницька внесла до Ради Ліґи Націй нову українську петицію в справі жорстокого поведення польської влади з Українцями. М. Рудницька домагається, щоб ця петиція була принята як нагла.

Анґлійські кореспонденти в Женеві кажуть, що ця справа могла би бути принята як нагла лише в тому випадку, колиб якась держава, член Ліґи Націй, піддержала її наґлість. Та в Женеві тепер нема такої держави, яка стала би в обороні Українців під Польщею. — (Укрбюро, Лондон).

ОГРАБЛЕНО БЮРО УГОРСЬКОГО ВОЄННОГО АҐЕНТА.

БІЛГОРОД (Югославія). — Не пройшло й 24 години від часу, як анґлійське та французьке міністерство заявили вдруге домагання до угорського уряду пояснити справу перевозу зброї з Італії до Угорщини, як тут ограблено бюро угорського воєнного аґента. На протест угорського посла югославянський уряд заявив, що це був напад звичайних грабіжників.

Угорський посол звернув увагу, що заграблено лише таємні документи воєнного аґента, а всі цінні річи й гроші лишилися незачепленими.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ КОНҐРЕС МАЄ БУТИ УСУНЕНИЙ?

Провідники демократичної партії в палаті представників у конґресі пропонують надати такі широкі права президентови Злучених Держав в економічних справах, що провідник партії меншости аж заявив: „Як так, то краще зовсім знести конґрес".

Відповідно до пропозиції президент мав би право робити силою президентської влади такі речі, як зносити або зменшати так звані контрактові видатки (пра вожження почти, публичні роботи, тощо); касувати або лучити в одно департаменти уряду; здержувати виплати, роблені після рішень конґресу; зменшувати заплати послів і урядників і т. і.

Є це широчезні права, які досі належать до конґресу. Значить, конґрес мав би перенести свою владу на президента. Своєю суттю ця влада законодатна. Отже конґрес хоче перенести законодатну владу на екзекутиву, на владу виконавчу. Себто, тут конґрес самий підписав би собі самовбийчий присуд.

Тому й не диво, що американські ґазети дивляться досить критично на пропозицію демократичних лідерів. Вони вважають цю пропозицію за рівнозначну з відданням другому влади, яку конґрес самий повинен виконувати, а котрої він не виконував. Є це відтак в політиці перенесення відповідальности на чужі плечі.

Як звичайно, так і тут, перенесення відповідальности виходить з безнадійности. Отже конґрес, який повинен ужити своєї законодатної влади для ухвалених щадничих законів, не хоче за них брати відповідальности та хоче, щоби президент мав відвагу й силу зробити те, чого конґресмени й сенатори не мають сили й відваги зробити. Конґрес хотів би, щоби президент був сильний та відважний там, де конґрес не мав сили, ні відваги.

Це почуття безсильности зродилося в конґресі наперед під впливом специяльно американських умовин політичного життя, а скріпилося воно ще більше під впливом почуття нездарности й безплодности, якими була переповнена остання сесія конґресу, сесія „кривої качки". Американське політичне життя построєне так, що воно не піддержує сильних людей, а тільки людей, які викручуються сіном від відповідальних кроків, а сесія „кривих качок" мала ще й той наслідок, що конґрес не міг зробити нічого путнього навіть у таку критичну хвилю, як ця, яку тепер переживає край.

Тому край відкидає цю першу пропозицію надання диктаторських прав президентови як невідповідну, бо слабодушну й боязливу.

НАТАЛІЯ КОБРИНСЬКА

Минає уже девятий рік, як у підгірськім місточку Болехові спочила вічним сном Наталія Кобринська, велика письменниця і перший борець за права української жінки.

В девяту річницю її смерти повинні думки-гадки жінок з усіх усюдів, де тільки жиють Українки, линути на її могилу, щоби віддати глибокий поклін великим Тіням першої апостолки жіночого визволення.

І вітер, який шелеститиме над могилою, хай занесе їй слова потіхи, що не дармо боролася вона ціле своє життя за краще завтра жінки і всі свої сили посвятила цій святій справі, — не дармо.

Українське жіноцтво, яке не уміло за життя належно оцінити Кобринської, щойно по її смерти зрозуміло кличі піонірки жіночого руху. І тепер українська жінка йде слідами Кобринської, цим шляхом, який вона показувала нам у своїх літературних творах і публіцистичних статтях, і поволи визволюється з тих кайданів, що наложив на неї сучасний суспільний лад.

І хоч жінка здобула права рівні мужчинам, то ще далеко їй до цілковитого в. зволення, про яке мріяла Наталія Кобринська в своїй недрукованій драмі „На шляхи", а саме створення жіночих духових чинників, які внеслиб щось свого індивідуального в сучасну культуру.

Для кращого зрозуміння Кобринської, як борця за жіноче визволення і провідниці жіночого руху, треба пізнати нам тяжке суспільне й економічне положення українського жіноцтва давніших і тодішніх часів.

В старинних піснях і весільних обрядах бачимо сліди дуже давного суспільного ладу, де жінка лиш підрядну грала ролю і була уважана за просту робучу силу, що залишилася майже і до сьогоднішного дня у селян. І в щоденнім життю серед інтелігенції 70—80 рр. жінка займала становище нижче від мужчини: обсягом її ділання була кухня, діти й церква; обовязки жінки й матері були одинокою ціллю життя.

Наталія Кобринська перша в Галичині стала в обороні поневоленого віками українського жіноцтва. Вона піднесла клич, що жінка є людиною, рівною мужчині. Жінка на думку Кобринської, повинна вчитись і старатись здобути самостійне становище, яке позволилоб їй бути економічно від мужчини незалежною.

Кобринська скорше від Пильок домагалася допущення жінок до гімназії і до університетів. Вона хотіла, щоби жінка, яка до того часу жила лише в крузі сімї, дійшла за помією науки і школи до світла правди й науки, до пізнання того, що діється в світі; чого треба вчитися, щоби своє життя краще влаштувати.

На думку Кобринської, жінки повинні брати участь в громадських установах і вступати до тих партій, які стремлять до перетворення суспільного становища жінки.

В своїх заходах коло жіночого руху Кобринська памятала і на свою посестру-селянку, на її гірку-важку долю.

Щоб улекшити її важку працю в полі, в хаті й коло дітей, радила Кобринська закладати захоронки по селах, зпочатку хоч такі, в яких би жінки могли під доглядом лишати своїх дітей, коли самі йдуть на роботу в поле.

Ідея про захоронки, яку кинула Кобринська між наше громадянство, була нова. Зпочатку сміялися з цього, але пізніше завязалося товариство „Захоронка", що закладає захоронки по містах і селах, в яких виховується діти на свідомих українських горожан.

Щоб освідомити українське жіноцтво, почала Кобринська видавати 1887 р. жіноий часопис „Перший Вінок", як жіночий альманах, а як дальший тяг цього видавництва — три випуски „Нашої Долі".

Якраз минає сорок два роки від тої хвилі, коли в Галичині появився збірник „Перший Вінок", який пустили в світ жінки, неначе першу ластівку забутої жіночої долі. Тут поставлено в оборону інтереси української жінки, вказуючи шляхи, якими вона повинна йти до свого визволення, а іменно: ціллю її життя повинно бути не лише виховання дітей і господарство, але також участь у громадськім життю.

В тім збірнику, немов у зеркалі, малюється стан нашого ніби інтелігентного жіноцтва в давнішім часі і перші початки й умовини нового руху.

Голоси жінок Галичанок і Придніпрянок переплітаються і зливаються в одну гармонію почуття дружности і духової єдности, не зважаючи на політичні кордони.

Коло того видавництва згуртувалося було все ідейне жіноцтво тодішніх часів, а девізою їхньою було: „Віддай усе за рідний люд".

Побіч громадської діяльности й заходів коло жіночої справи Кобринська знана є нам як визначна письменниця.

Сильне враження зробили в нашій новелістиці обидва її збірники п. з. „Дух часу" і „Ядзя й Катруся".

В першім збірнику порушує Кобринська переважно суспільні теми. В оповіданню „Задля кусника хліба" малює нам невідрадне положення неосвіченої бідної дівчини, яка виходила за нелюба замуж лише „задля кусника хліба".

В оповіданню „Дух часу" представлено, як громадський лад держить жінку в тісних границях власної хати і відчужує її від ходу загальних справ до того ступня, що вона не може зрозуміти своїх власних дітей, яких порива з собою дух часу.

Найбільша повість Кобринської, „Ядзя й Катруся", містить дві паралеї, історії двох сільських дівчат: панської дитини Ядзі й селянської — Катрусі. Катруся весела, енергійна вдача, самостійна селянка, що ні на кого не числить і сама собі в світі дає раду; натомісць Ядзя, панночка шляхотської верстви, тиха, вічно невдоволена з життя, є заразом доповнюючим контрастом Катрусі.

Кобринська розуміла не лише жіночу душу; вона прекрасно вміла відчути в оповіданню „Виборець" душевну боротьбу селянина, який у колізії між горожанським обовязком і панським перекупством вивязується чесно зі свого завдання і свій голос при виборах віддає на українського посла, а пятку, всунену йому перекупленою рукою, торжественно складає перед виборчою комісією. Бо він провидів і пізнав, що та земля, по котрій він ходить, на котрій від діда-прадіда стоїть його хата, ті зелені ниви, гори, долини — одна велика українська земля! А він її правний власник, корінний ґазда; він має про неї дбати, упоминатися за її права.

Також відчуває Кобринська наскрізь долю бідної дівчини з найнижчих верств народу, прим. в оповіданню „Гануся". Героїнею того твору є поневіряна злою мачухою сирота, яка кидає рідне село й іде в далеке місто шукати кращої долі. Прощання Ганусі з рідною хатою, непевна будучність, що стоїть перед її очима, віддана правдивими, яркими красками, з великим знанням жіночої душі селянки.

І в пізніших її творах, побіч малюнків з інтелігентського життя, маємо й оповідання, яких змістом є селянин зі своїми турботами й горем.

В оповіданню „Каліка" змальована видатними рисами трагедія Лукина, селянина, який вертається з війни калікою у рідне село і не може обробити своїми руками землі, що годувала його й діти.

В своїх воєнних оповіданнях представляє нам Кобринська велике лихоліття, яке Галичина найбільше зі всіх країв перенесла, а в оповіданню „Тіни" малює це страшне пережиття нашого народу, що потрясло до глибини його душу і ніколи не затреться в памяти і буде передаватися від роду в рід. Змістом того твору є повіря, що полеглі на полю бою, яких життя нагло перервалось, так довго „тінем будуть блукати, аж поки не прийде година, коли мали своєю смертю умерти".

Як Кобринська перенимається долею і недолею свого народу, як болїє його недолею, а тішиться його радістю, показує нам її казка „Брати". Вона відчуває, як у болю родиться нарід і радіє, що з України опадуть віковічні кайдани, але смуток огортає її душу, що молодший її брат у Галичині ще далі в неволі.

Жіноча неволя, боротьба жінки за кращу будучнину червоною ниткою тягнеться крізь усі твори Кобринської. Вже в своїх оповіданнях тонко психольоґічно малює нам невідрадне положення жінки в громадянстві („Задля кусника хліба, „Дух часу"), пише теж про долю жінки народних верств („Катруся"), з життя служниць („Гануся"), але в її недрукованих драмах жіночі постати виступають найбільше виразно.

Героїні цих драм стають до боротьби за жіночі права і стараються не зважаючи на ріжні перешкоди, перевести свої думки в життя.

На жіночих постатях, як „Мати", Олена з драми „Не її, не мені", Настя з драми „На шляху" бачимо, як дух жінки визволяється з духового рабства і підноситься чимраз вище до духової внутрішньої свободи.

Суспільність приняла обидві збірки Кобринської з великим одушевленням. Найвизначніший критик Іван Франко прямо слів не знаходив, щоби виразити Кобринській признання. Особливо подобались йому два її оповідання, „Задля кусника хліба" і „Виборець". Про „Виборця" писав Іван Франко в листі з дня 6. VI. 1891 р. що „цею штукою наша галицька література справедливо може гордитись".

Письменницький талан Кобринської поставив її в ряди нашої найкращої новелістки з новелями Івана Франка (збірка оповідань п. з. „Маніпулянтка") і Богдана Лепкого (збірка новель „З життя").

Михайло Грушевський признає Кобринській, що ніхто, до виступу найновіших письменниць у Галичині не дорівнав їй у малюванню сільського життя... і він признає Кобринській одно з першорядних місць у нашій сучасній белетристиці.

Пізніші оповідання Наталії Кобринської, порозкидані по ріжних часописах і журналах, є мало знані нашому громадянству. Чекають друку її три драми: „На шляху", „Не її, не мені", і „Мати", спомин „З моєї біографії", „Я і питання жіноче" й інші записки, які залишилися в теці покійної.

Щойно після повного видання всіх творів, оповідань, драм, споминів, критичних розвідок, публіцистичних статтей про жіноче питання, листування з найвизначнішими нашими письменниками, можна буде зрозуміти ясно значіння Наталії Кобринської для нашого письменства і для українського народу.

Для нас, українського жіноцтва, Наталія Кобринська, — це взірець високої культури, визначна письменниця, велика громадянка й перша апостолка жіночого визволення.

Головна Управа Союза Українок Америки.

Фанні Вімбер-Педіт.

ПІД СТАРОЮ ЛИПОЮ

Сад пана радника був у повному цвіті. Галуззя повне цвіту торкалося великої гарної віллі, що вся потопала серед листастих дерев і пахучого цвіту. Старенький радник сидів у тіні кріслатої липи, щасливий розкошувався серед природи. Пізне пополудневе сонце наче ближче до землі притиснуло запах старої липи, що людину й землю опянював і доводив до легкої дрімки. Старий садівник Іван уставляв невподалеки на кльомби вазонки з цвітами і то як можна найтихіше, щоби лише не перешкоджувати старому панови, свому господареви. А як уважливо брав у руки ті цвіти! Цвітів доторкався ніжно, уважливо, так як батько бере в руки свого маленького сина. Радник Ертель бачив це і коли садівник останній вазонок поставив на місце, прикликав вірного садівника до себе:

— Гей, Іване, ви вже доволі напрацювалися. Спічніть собі, ходіть до мене, побалакаємо трохи.

— Зараз, пане раднику, зараз — відповів садівник лагідно. Пішов умити руки, а як їх добре втер, прийшов до свого господаря. Цей зараз сказав до нього:

— Так, сядьте собі та погляньте раз-здалека на ваш сад.

— Мій сад? Воно не так, пане раднику — трохи збентежено перебив Іван.

— Ні, приятелю, — говорив радник дальше — він ваш, бо ви із запущеної гущі вчинили малий рай на землі.

— То правда, я люблю той цвітник; моя жінка й це — то все (старечою рукою вказав довкола) є в мому житті. Як лише липа пахне!

Радник глянув вдоволено на велику розцвілу липу, а садівник глядів тужно в даль. Довшу мовчанку перервав словами:

— Трицять літ має ця липа... колись і ми були в її літах.

Оба мимоволі мовчки глянули на себе, всякі суспільні ріжниці між ними зникли. Трицять довгих, повчаючих гарних літ. Колись і тепер... Двох життям загартованих людей, ніодин не виглядає старше від другого й ніодин не хотів би виглядати молодше. Гордий своїм віком, гордий морщинами, що поорали йому високе чоло. Один гордий своїм умом, а другий мозолистими руками.

— Колись, пригадую собі, пане раднику, коли я як молодий садівник ступив на службу вашого покійного батька, він у день вашого вінчання сказав засадити цю липу.

— Тому трицять років, правда? Ви, Іване, були тоді жонаті вже всього чотирнадцять днів.

— Так. А вечером, як стала стихати весільна гульня, коли ви, пане раднику, вибралися з панею на пошлюбну подорож, я з моєю жінкою стояв осьтут, і з тої радости, що ви такі щасливі, сказала моя жінка: тут, біля тієї, тоді ще маленької липи. Так, біля липи... я був з мого щастя мало що не збожеволів. Подумайте: добрій вигідне становище, гарна жінка, а довкола нас це свіже, буйне цвіття, наше щастя та ваше вдоволення, наших господарів. А всеж моя жінка тоді вперше гірко заплакала.

— Якто, чи може перше подруже непорозуміння, чи що? — спитав радник, підвівшися трохи.

— Ні, Боже борони!

— Ну, Іване, кажіть правду. Ми люди.

Радник підпер голову рукою та ждав нетерпеливо.

— Так, маєте право жадати, щоби я говорив. Це було давно, та це справді нічого. Жінка мені, біля тієї липи, сказала...' пане раднику... сказала, що радаб мати бодай одну дитину. Та ми не могли. На виховання, і то добре виховання, дитини треба грошей, а ми їх не мали, хоч ми були щасливі та задоволені. Колиб прийшлося виховувати дитину, ми не моглиб доволі дбайливо виконувати служби, а що іншї, ба, може й ви — не гнівайтеся — й ви пане раднику, сказалиб?! А ми добре знали, що треба бути дбайливим і совісним. І так ми рішилися підождати, поки не заощадимо трохи гроша, щоби могли купити собі хату і трохи поля.

— Ах, Іване! Не дивуюся; ви все були були ощадні й ваша жінка, а вона крім того була зразковою кухаркою. І ви не купили таки того, що бажали?

Старенький спокійно відповів:

— Гроші зібрані; ще тому десять літ погрубла щаднича книжечка, та вже було запізно. Ми вже не були молоді. Знаєте, що бідні люди не побираються замолоду. Щоби дитину, сина, поставити на ноги, щоби йому забезпечити життя, треба би часу, а до того часу, ах, прости Боже, подумав я собі, що можу й умерти. А що тоді? Молодість минула, а з нею приминули й горяче бажання... Жінка здала все часови... я мав цвітник... липу я все любив... А воно вже так водиться, що ми булиб утратили й добру славу.

Радник перебігав очима поміж кріслатим деревом і корчами, а цвітник здавався йому чужий. Ясне сонце творило по мураві та білих стежках золоті плями. Голова сивого дідуся помалу піднеслася наче з несвідомої дрімки, а бліді уста промовили:

— Так, Іване, не знаю та не пригадую собі добре, як тоді було, одначе гадаю, що не варта пристосовуватися до чиєїнебудь думки та що ви й ваша жінка втратили булиб добру славу. Чому так мало би бути? Абож то ви зробили щось злого?...

— Ні, ні, пане раднику, одначе є такий звичай, з малими вимками, а знаєте, що я не хотів відріжнятися, щоби так звертати на себе увагу... — то волять службу без дітей.

Радник мовчав. А Іван говорив дальше:

— Ваша пані вела велике господарство, ви після виснажуючої умової праці повинні були добре відпочати собі — тому то й одна дитина булаб перешкодою. Ах пане раднику, воно було давно, дуже давно...

— Правду кажете, приятелю, це давно минуло, забудьмо радше таку минувшину.

Наче тяжка змора налягає на груди старенького запах розцвілої липи. Вкінці озвався радник:

— Іване, якби я так ще раз міг бути молодий, тоді моглоб... тоді ваша жінка мала би сина, гарного білявого хлопчика...

Притишений, всеж свіжий голос прикликав Івана до хати на вечерю. Була сема година. Іван устав, поправив собі шапку, яку носив, та з ледви замітною усмішкою сказав.:

— Шкода, що ви не маєте сина, який би цю мрію здійснив бодай для мого наслідника...

Іван поспішив, бо ще раз, трохи гостріше відізвався голос його жінки. Дрібонький пісок майже нечутно скрипів під його все ще кріпкими ногами.

Сонце зайшло, липа шуміла тихим шепотом, берегів недалеких гір чіплявся перший сумерк.

— Колиб я мав сина! — відбивався в старечих вухах звук зворушливої пісні, втраченого щастя, зломаного життя. „Колиб я лише мав сина!"

Радник мимрив блідими устами:

— Ми винні, жаль мені його!

Якийсь холод пробіг по костях старого, згорбленого чоловіка, що змученими кроками йшов тих кілька кроків до хатних дверей. Липа наче голосніше стала шуміти, а той шум говорив півголосом:

— У темних кімнатках душиться і гине багато нещасних. На порошних немилосердних дорогах пропадають сотки дітей. А я мушу цвисти та пахнути самітним старцям, їм мушу співати свою листасту пісню в саді, де вони вмирають, замісць, щоби діти тут цвили.

Велика кріслата липа ще сильніше зашуміла. Говорила про людей, що її в день свого вінчання тому трицять літ осьтут засадили. Для кого й на віщо?...

Чому?

— Я чув, що ви стали батьком. Поздоровляю. При нагоді зложу ґратуляції вашій дружині.

— На милість Бога, вона не повинна про це знати!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє своїх членів і членищь місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в середу, 15-го лютого, точно в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт стр. Збори є дуже важні, бо є багато справ до полагодження і буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союза. Тому проситься всіх членів і членищь прибути на означений час. — Мих. Баран, предс.; Н. Заяць, кас.; А. Бусько, рек. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ХВАЛІМ, АЛЕ В МІРУ.

Беру український часопис і читаю таке:

„Радійте, діти Великої Соборної України, замешкалі в Злучених Державах Америки, бо вперше появився для нас „ясний місяць" і засяв не якраз на сході, а на півночі..."

„Він так могучо сяє тому, бо в нім відбиваеться повнота блеску (помимо чорних хмар, котрі заступають нам наше сонце) нашої любої Неньки України."

„Він для нас являеться тим великим зеркалом, у котрім ми бачимо себе і пізнаемо, хто ми є."

„Він для нас являеться тим великим, золотоустим апостолом правдивої, щирої науки правди, якої ми до цього часу не мали нагоди почути."

„Понесе він своє „сяйво" по всіх містах і закутинах Америки, де тільки живуть Українці, очікуючи тої щасливої хвилі, того світла, тої великої науки правди, якої ми, відколи тут жиємо, не чули."

Думаю, що вже того, що я тут дослівно навів, досить, щоби пізнати, що це невідповідна реклама, яка ніяк не може допомогти людині, котру в такий спосіб рекламується. Замісць написати, що людина зробила, які книжки написала, чи яких діл доконала, виписується цілу купу пустих фраз, які нічого не значать. Бо навіть коли говоримо про Франка чи Шевченка, то не послугуємся такими зворотами, а тільки виказуємо, в чім є велич їх генія. Навіть про Великого Вашингтона так тут не коли не дає місця того роду

І я певний, що навіть людині, котру так вихваляеться, прямо стидно читати такі похвали. І „Свобода" добре робить, коли не дає місця того рода рекламам.

Дмитро Захарчук.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Збори Американсько-Українських Ветеранів.

Дня 8 січня відбулися збори американсько-українських ветеранів. Командантом вибрано Івана Панькова. Його заступниками й урядниками стали: Іван Довман, Іван Одейчук, Чарлз Сомікс, Марко Саган.

Сходини ветеранів будуть відбуватися далі в домі Амер. Укр. Горожан, 847 Френклин Стріт.

Ветерани звертаються знову до всіх тих ветеранів американської армії, що є українського роду, а мешкають у Филаделфії й околиці, щоби приступили до їхньої організації, яка може стати їм колись у пригоді.

У звіті організації піднесено ветеранську участь при посвяченню памятника українським героям, побудованого на українськім цвинтарі во Факс Чейз.

Подаємо, що організація називається:

American Ukrainian Veterans Association of Philadelphia.

У всіх справах треба писати на таку адресу:

CHARLES W. SOMICS
1543 N. Newkirk Street,
Philadelphia, Pa.

ОБУРН, Н. Й.

Допоможім Виставі.

Підписаний Укр. Ам. Горож. Клюб звертаеться до всіх Братств і Товариств, щоби на своїх мітінгах представили членам вагу української участи у Світовій Виставі в Шікаго. Ми є недержавним народом. Те, що самі зложимо, тим тільки дамо змогу влаштувани виставі. Громада по нитці, бідному сорочка. Тому доложім і нашу лепту, від товариств і членів, на таку важну ціль як Світова Вистава.

Уряд Українсько-Американського Горожанського Клюбу.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

АКРОН, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 295, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 лютого, в галі церковній, в годині 1-ій пополудни. Буде вибір делегата на конвенцію і інші важні справи до полагодження. — Іл. Гурин, предс.; О. Цепко, кас.; П. Славич, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в суботу, 18 лютого, в годині 7.30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 Евеня. Обовязком є кождого члена прийти на збори, бо є важні справи, які мусять бути полагоджені, як вибір делегата на конвенцію У. Н. Союза, та інші. Всі довгуючі члени мусять заплатити свій довг, або подати особисто причину неплачения, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся на збори член або урядник підлягає карі після статута. — А. Климишин, предс.; Гр. Василик, кас.; П. аБрнич, секр.

ТАВТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 19 лютого, в годині 1-ій пополудни, в товариськім домі. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде вибір делегата на конвенцію У. Н. оСюза. Хто з членів не прийде на мітінґ заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Уряд Тов.

СЛИКВІЛ, ПА. Тов. св. Ів. Хрестителя, від. 126, подає до відома усім місцевим і позамісцевим членам, що на річних зборах 18 грудня вибрано слідуючий уряд на 1933 рік: Ів. Пендлишак, предс.; Мих. Романюк, заст.; Гр. Дидів, секр.; Йосиф Ткач, заст.; Петро Мачужак, кас.; Мих. Ткач, заст.; Мих. Богонис, Вас. Кузьмин і Л. Лопушанський, контрольори; Ів. Гогият, Кир. Павлечко і Ілько Кривецький, доглядачі хорих; К. Павлечко, хорунчий; Мих. Жеребняк, дверник. Збори будуть відбуватись в третю неділю, по першім, в 2-гій годині пополудни. Слідуючі місячні збори відбудуться в неділю, 19 лютого, в годині 2-гій пополудни, в гали парохіяльній. На ті збори обовязаний кождий член і членкиця прибути, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союза. Проситься довгуючих членів по можности вирівнувати довги. В справах організаційних вдавайтеся до секретаря. — Ів. Пендлишак, предс.; Петро Мачужак, кас.; Harry Dydiw, P. O. Box 31.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сестр. св. Ольги, від. 318, відбуде свій звичайний мітінґ в неділю, 19 лютого, в годині 2-ій пополудни, там, де звичайно. На цей мітінґ обовязаний кождий член і членкиця прийти, бо є важні справи, як: вибір делегата на конвенцію У. Н. оСюза і що робити з довгуючими членам. Довгуючі члени повинні прийти і хоч в части вирівнати свої залеглости. — А. Куштай, предс.; П. Маслюк, кас.; В. Саюк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, подає до відома усім своїм членам, що на річних зборах 21 січня вибрано такий уряд на 1933 рік: Семен Рудакевич, предс.; Іван Яцимирський, заст.; Микола Волос, секр.; Volod. Сегінь, заст.; Стефан Вільчинський, кас.; Іван Банах, заст.; д-р Володимир Галан, Іван Сорока, Іван Жмутин і Мик. Наконечний, контроля; Михайло Сосновський і Теодор Чупка, опікуни хорих; Іван Малина, дверник; В. Рудакевиг і І. Яцимирський, репрезентанти до Комітету Бр. і Тов. Мітінги братства відбуваються в кожду третю суботу в місяці. —Nicholas Wolos, 2120 N. 4th St., Philadelpia, Pa.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх місцевич і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться 19 лютого, в годині 6-тій ввечір, в Романа Федорко при Ломбер ул. Проситься всіх членів зійтися точно в призначений час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде вибір делегата на 18 конвенцію. — О. Сидор, предс.; Гр. Лисяк, кас.; В. Погорінка, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 лютого, в годині 1-ій пополудни, в сали під ч. 1929 Вестмінстер ул. Обовязком є кождого члена прийти на ті збори, бо буде вибір делегата і інші важні справи. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, щоби не наражуватись на суспендацію. — Іван Витязь, предс.; Михайло Свідер, кас.; Ілько оЧрний, фін. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 1 8лютого, в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 127 Парк ул. Проситься прибути на означений час. Члени, котрі зголосились на виміну старих грамот на нові, нехай зволять принести свої старі грамоти, котрі вишлеться разом з аплікаціями до головної канцеларії. Коли дістанете нові грамоти, тоді можете дістати позичку на заплачення своїх вкладок. — Н. Плуговський, предс.; В. Колеснік, кас.; М. Довгий, секр.

МЕНВЕЛ ПАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 328, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 19 лютого, в годині 2-ій пополудни, в хаті К. Стакивіча. На річнім мітінґу 22 січня вибрано слідуючий уряд на 1933 рік: Йосифа Станкивич, предс.; Катерина Скорна, заст.; Лука Возьний, кас.; Стефан Василишин, секр. фін.; Петро Ваколінський, секр. рек.; Іван Скорний, Марія Ярош і Марія Малицька, контрольори; Яків Попка, Йосиф Ярош і Юлія Микитюк, надз. хорих. — Йосифа Станкивич, предс.; Лука Возьний, кас.; Ст. Василишин, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Жіноче Тов. Згода, від. 358, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 лютого, в годині 1-ій пополудни в У. Н. Домі при Вест 14-тій ул. Проситься всіх членкиць прибути на час, бо буде вибір делегатки на конвенцію У. Н. Союза. — С. Когут, пр.; Е. Лабик, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 лютого, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься усіх членів прийти на час, бо є важні справи до вирішення. Буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союза. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані і не будуть мати права у виборі делегата на конвенцію. Хто з членів або членкиць хотів би перейти до нової системи обезпечення, нехай принесе на збори свою стару грамоту. — В. Шабатура, пр.; О. Витязь, кас.; Д. Чучман, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 лютого, в годині 5-тій, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прибути, бо буде вибір делегата. Хто бажає виміняти грамоту з старого роду на новий, нехай принесе з собою стару грамоту. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо Товариство не є обовязане платити вкладки за нікого. — В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; Й. Тирчик, секр.

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в четвер, 16 лютого, в годині 7-мій ввечір, у Павла оДманського хаті, 812 С. Гілд ул. Проситься всіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде також вибір делегата і заступника на конвенцію У. Н. Союза. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої довги, бо інакше поступиться після статута. — Петро Сас, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що важні місячні збори відбудуться в пятницю, 17 лютого, в годині 8-мій ввечір, під ч. 72 Моріс ул. На ці важні збори відділовий уряд взиває усіх членів прибути, бо є досить важних справ до вирішення і члени будуть вибирати делегата на конвенцію У. Н. Союза. Ті члени, котрі були повідомлені, що в січни були суспендовані, коли вирівнають в лютім свої залеглости до У. Н. С. і до Тов. Січи, то будуть приняті наново в члени. Діти, за яких родичі не заплатили в січни вкладки, були суспендовані і коли родичі заплатять за них вкладки в лютім, то ті діти будуть приняті наново. Секретар не може оплачувати за таке велике число дітей, ані не вільно після ухвали членів на річнім мітінґу позичати в товариській касі, тому старайтесь родичі точніше платити місячні вкладки за свої діти. — Т. Наконечний, фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за січень 1933 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	322.28	148.	15.44
2.	177.87	149.	25.00
3.	76.59	150.	19.21
4.	74.78	151.	94.32
5.	107.40	152.	139.50
6.	28.50	153.	9.33
7.	196.65	154.	44.14
8.	159.28	155.	307.90
9.	128.30	156.	107.75
10.	149.14	157.	24.15
12.	104.56	159.	45.33
13.	45.99	160.	58.25
14.	75.68	161.	124.10
15.	21.24	163.	86.52
16.	38.40	164.	65.90
18.	106.25	165.	97.00
19.	9.17	167.	51.61
20.	129.87	168.	143.98
21.	73.25	169.	47.45
22.	78.89	170.	137.88
23.	34.80	171.	35.31
24.	98.28	172.	24.14
25.	37.88	173.	31.59
26.	23.59	174.	16.43
27.	49.14	175.	104.91
28.	113.27	177.	66.16
29.	136.76	178.	55.80
30.	77.01	179.	154.26
31.	113.89	181.	125.58
32.	29.00	182.	105.19
33.	72.62	183.	102.23
35.	31.89	184.	7.33
36.	81.20	185.	79.96
37.	75.58	186.	49.53
38.	199.47	187.	28.02
39.	115.46	188.	34.74
40.	22.31	189.	20.46
41.	24.08	190.	26.46
42.	113.56	191.	77.02
43.	52.33	192.	64.65
44.	125.83	193.	110.41
45.	172.72	194.	16.90
46.	27.25	195.	36.46
47.	36.58	196.	77.91
48.	36.93	197.	32.77
49.	15.86	198.	58.67
50.	142.33	199.	9.76
51.	34.85	200.	68.63
52.	38.55	201.	45.14
53.	54.68	202.	37.21
54.	18.84	203.	79.31
55.	41.52	204.	113.21
56.	120.78	205.	15.59
57.	103.94	206.	321.65
58.	97.69	207.	63.56
59.	121.50	208.	35.56
60.	20.47	209.	92.48
61.	35.78	210.	29.13
62.	72.54	211.	115.32
63.	190.75	212.	33.81
64.	71.65	213.	290.88
65.	219.97	214.	46.99
66.	94.19	215.	26.98
67.	119.18	216.	41.94
68.	26.96	217.	256.28
69.	73.70	218.	203.65
70.	215.48	219.	42.48
72.	43.66	220.	131.91
73.	75.07	221.	333.36
74.	41.08	222.	19.80
75.	82.97	223.	172.25
76.	198.17	225.	53.88
77.	52.77	226.	11.18
78.	135.62	227.	65.02
80.	36.18	228.	51.48
81.	112.72	229.	159.76
82.	46.31	231.	39.35
83.	83.46	232.	48.92
84.	27.87	233.	41.50
85.	79.65	234.	118.90
86.	180.78	235.	87.22
87.	96.84	236.	111.69
89.	11.63	237.	158.69
90.	193.77	238.	63.98
91.	242.21	239.	185.96
92.	11.16	240.	6.75
93.	44.60	241.	82.07
94.	175.38	242.	111.04
95.	35.75	243.	66.77
96.	157.42	244.	20.97
97.	65.68	245.	137.92
98.	110.58	246.	36.76
99.	133.05	247.	188.97
100.	70.19	248.	42.20
101.	50.53	249.	35.39
102.	305.76	250.	10.32
103.	84.15	251.	121.80
104.	199.37	252.	57.13
105.	148.53	253.	59.67
106.	190.22	254.	81.95
107.	33.62	255.	77.44
108.	82.05	256.	33.48
109.	90.00	257.	41.85
110.	12.48	259.	136.89
111.	35.43	260.	26.32
112.	185.23	262.	38.12
113.	42.25	263.	57.57
114.	41.74	265.	23.74
115.	23.52	266.	71.59
116.	49.07	267.	49.87
117.	67.38	268.	59.09
118.	60.38	269.	29.42
119.	24.72	270.	125.90
120.	136.73	271.	46.22
121.	71.05	272.	7.13
122.	49.12	273.	113.24
123.	132.98	274.	118.34
124.	81.35	275.	81.75
125.	19.55	276.	220.23
126.	73.37	277.	86.25
127.	107.09	278.	47.29
129.	28.86	279.	10.22
130.	197.69	280.	130.90
131.	21.13	281.	20.94
132.	123.21	282.	147.19
133.	149.81	283.	89.03
134.	70.38	284.	37.85
135.	66.75	285.	17.16
136.	128.02	286.	66.67
137.	151.60	287.	9.10
138.	46.91	288.	142.05
139.	66.93	289.	23.03
140.	77.20	290.	45.09
142.	107.58	291.	21.01
143.	40.95	292.	283.66
144.	27.21	293.	30.11
145.	42.55	294.	35.12
146.	89.39	295.	161.78
147.	319.81	296.	262.30

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
297.	15.34	345.	98.18
298.	47.39	347.	55.81
299.	51.59	349.	70.19
300.	210.64	350.	79.70
301.	93.67	351.	35.75
303.	57.78	352.	100.78
304.	44.70	353.	18.55
305.	59.34	354.	21.93
306.	29.26	355.	50.11
307.	32.16	356.	21.40
308.	81.36	357.	31.29
309.	34.11	358.	58.92
310.	42.26	359.	24.26
311.	12.97	360.	25.22
312.	34.57	361.	337.02
314.	9.43	362.	33.36
315.	15.36	363.	76.28
316.	200.19	364.	240.06
317.	73.27	365.	98.97
318.	106.00	366.	9.90
319.	50.93	367.	190.12
320.	77.06	368.	12.04
321.	84.74	369.	142.47
322.	34.61	370.	180.58
323.	45.70	371.	108.73
324.	106.53	372.	24.53
325.	66.09	373.	25.48
326.	108.77	374.	25.24
327.	31.16	375.	49.79
328.	19.97	376.	19.26
329.	12.91	377.	22.43
330.	58.15	378.	13.69
331.	41.22	381.	27.86
332.	105.86	382.	30.98
333.	90.79	383.	75.96
335.	42.53	384.	81.27
336.	156.18	385.	148.03
337.	15.50	386.	10.97
338.	199.00	388.	141.61
339.	64.45	390.	14.11
340.	14.19	392.	16.08
341.	91.32	396.	69.26
342.	181.13	400.	47.60
344.	43.38	401.	23.79

З місячних вкладок старих родів обезп. $29,714.78

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
2.	6.05	211.	3.24
3.	2.90	212.	1.01
5.	8.43	213.	40.64
7.	3.42	217.	56.65
8.	4.10	218.	4.00
13.	5.51	219.	1.82
14.	16.68	220.	1.59
16.	9.49	221.	18.28
20.	1.28	223.	8.45
23.	1.34	229.	7.37
25.	23.06	234.	4.95
26.	5.67	237.	6.48
28.	1.24	238.	14.72
29.	11.46	239.	69.64
31.	5.85	242.	22.21
37.	9.39	243.	10.67
38.	5.87	245.	10.66
39.	1.22	246.	1.29
42.	11.38	247.	24.65
44.	11.18	248.	3.09
45.	1.85	253.	7.47
50.	14.70	255.	2.41
53.	2.15	256.	2.76
56.	6.83	259.	2.56
57.	1.26	262.	1.31
58.	4.17	266.	14.11
59.	6.39	267.	13.99
62.	2.44	270.	14.72
63.	9.13	271.	6.47
64.	5.13	276.	13.72
65.	40.43	277.	12.66
67.	2.68	278.	1.35
70.	9.56	281.	18.87
73.	2.15	282.	8.82
74.	2.41	284.	8.41
75.	1.66	286.	5.48
76.	10.44	292.	20.06
83.	13.60	293.	3.26
84.	2.41	295.	12.55
85.	14.52	299.	1.52
87.	21.40	300.	10.04
90.	73	301.	13.31
91.	-9.86	305.	1.31
94.	26.56	308.	6.94
96.	2.98	309.	4.76
97.	29.69	312.	1.02
100.	29.25	316.	13.48
102.	28.45	318.	3.48
104.	4.29	319.	2.65
105.	19.37	320.	79
106.	8.94	321.	1.28
112.	9.55	322.	3.04
117.	5.81	323.	4.19
120.	1.30	324.	3.87
122.	9.00	325.	4.15
126.	1.36	327.	4.11
127.	6.54	328.	4.21
130.	18.96	330.	3.84
133.	15.25	331.	1.36
137.	13.31	333.	2.69
140.	3.34	335.	1.72
142.	3.18	336.	13.20
143.	12.91	337.	1.16
144.	19.54	338.	7.49
145.	4.15	342.	1.88
146.	1.18	344.	2.62
147.	29.85	345.	1.94
148.	1.69	347.	15.26
151.	9.69	349.	2.81
152.	2.90	350.	1.70
155.	1.42	351.	2.16
157.	2.37	357.	12.59
160.	47.66	359.	8.52
161.	2.65	361.	107.10
163.	14.36	362.	1.98
167.	9.25	363.	5.99
169.	1.33	364.	1.31
172.	1.40	365.	1.42
173.	1.66	366.	2.21
174.	2.52	367.	12.09
175.	98	369.	13.46
177.	48.21	370.	1.83
179.	8.84	371.	10.82
181.	2.68	372.	9.90
183.	7.25	373.	1.36
185.	5.26	374.	1.71
186.	3.28	375.	6.49
187.	1.85	378.	2.51
191.	2.16	382.	2.37
195.	6.59	383.	1.98
196.	9.86	385.	15.59
204.	23.53	388.	2.97
205.	3.08	390.	8.49
206.	10.48	400.	1.31
207.	3.45		

З місячних вкладок нових родів обезп.	$1,735.36
Разом від членів	$31,450.14
Процент з банків	3,022.59
Процент від морґечів	5,703.76
Процент від бондів	1,841.25
Зворот податку	141.83
Сплати морґечів	2,410.25
Сирітські части по бл. п.:	
в. 27 Шулик Іван	250.00
в. 95 Романишин Мат.	500.00
в. 336 Воробель Антін	400.00
Разом	$45,719.82

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 27 Шулик Іван	500.00
в. 70 Смеричанська А.	250.00
в. 95 Романишин Мат.	1,000.00
в. 106 Сіменович Олена	1,000.00
в. 109 Чая Тимко	1,000.00
в. 112 Угрин Катерина	500.00
в. 226 Ґарбінська Ева	1,000.00
в. 312 Єдинак Павло	750.00
в. 317 Рипка Теофіля	1,000.00
в. 336 Воробель Антін	1,000.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 20 Романів Марія	200.00
в. 58 Андрушкевич А.	284.00
в. 74 Чікола Катерина	400.00
в. 174 Захарків Іван	366.04
в. 400 Депа Микита	65.00

Виплати з фонду запомогового:

в. 2 Голда Павло	50.00
в. 6 Фридрик Василь	25.00
в. 22 Каровець Іван	50.00
в. 31 Вовчак Григорій	50.00
в. 56 Зень Михайло	50.00
в. 75 Космина Марія	50.00
в. 78 Кузій Василь	50.00
в. 82 Джира Олекса	50.00
в. 99 Бурко Ева	50.00
в. 118 Боднар Михайло	50.00
в. 133 Сунчак Григорій	50.00
в. 140 Терлецький Мих.	50.00
в. 145 Басала Іван	50.00
в. 165 Ґулик Стефан	50.00
в. 171 Дубчак Маґда	25.00
в. 191 Джинджириста А.	50.00
в. 196 Савчин Семен	25.00
в. 192 Сторожинська Ю.	50.00
в. 235 Добош Іван	100.00
в. 238 Мельничук Василь	50.00
в. 242 Хлупа Дмитро	75.00
в. 254 Карбовник Марія	25.00
в. 267 Каплун Марія	50.00
в. 269 Нарівний Теодор	50.00
в. 274 Ливинський Мих.	50.00
в. 282 Шкляренко Олекса	50.00
в. 316 Бойко Дмитро	100.00
в. 318 Палій Онуфрій	50.00
в. 330 Швайковський Ев.	50.00
в. 334 Секерак Михайло	25.00
в. 339 Скольський Гавр.	50.00
в. 341 Кренціґлова Іван	50.00
в. 367 Коломиєць Анна	25.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орґан	3,567.20
Свобода за праці, чищення, опал	1,100.42
Платня гол. уряду	590.00
Кошта правні	71.00
Кошта засідання і репрезентації	136.32
Асекурації реальностей	193.29
Видатки канцелярійні, почта, тел., експ. і т.п.	82.63
Почтові видатки гол. предс. і гол. касієра за 1932 р.	28.36
Платня помічних сил	160.00
Переплетня книг	17.25
Стейти за лайсенси	20.00
Чищення рахункової машини за 6 міс.	4.45

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 65 Дончак Михайло	17.69
в. 174 Савран Анна	75.09

Позички на нові роди обезпечення:

в. 58 Кочинаш Франко	60.00
в. 59 Венгринович Вол.	100.00
в. 301 Новосад Яким	20.00
Разом	$17,183.74

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем міс. грудня 1932 остала	$355,930.03
Прихід за січень 1933	45,719.82
Разом	$401,649.85
Розхід за січень 1933	17,183.74
Готівка з кінцем міс. січня 1933 остає	$384,466.11

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 384,466.11
Морґечі	1,722,134.94
Бонди	627,778.00
Реальність	231,202.70
Позички	2,063.00
Разом	$2,967,644.75

Стан довжний:

Фонд посмертний	$2,226,704.57
„ резервовий	409,024.31
„ адміністрац.	13,494.52
„ запомоговий	58,963.06
„ народний	5,778.58
„ конвенційний	39,151.65
„ сирітський	214,528.06
Разом	$2,967,644.75

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за січень 1933 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	25.88	165.	3.85
2.	17.55	167.	5.40
3.	7.65	168.	20.25
4.	2.25	169.	2.05
5.	7.88	170.	8.77
6.	1.50	171.	25
7.	22.05	172.	1.80
8.	18.68	173.	4.70
10.	4.50	174.	3.85
12.	2.25	175.	8.35
13.	7.45	177.	5.15
14.	1.80	178.	2.70
15.	2.50	179.	21.38
16.	9.25	181.	6.55
18.	7.20	182.	6.75
20.	8.10	183.	2.70
21.	10.80	186.	1.80
22.	13.95	187.	40
23.	2.48	188.	4.50
24.	14.40	189.	1.80
25.	3.15	191.	7.65
26.	4.05	192.	10.80
27.	2.50	193.	4.28
28.	23.00	196.	7.25
29.	16.20	197.	90
30.	8.10	198.	1.75
31.	12.45	200.	9.90
33.	4.50	201.	6.55
35.	4.75	203.	5.40
36.	2.95	204.	15.30
38.	11.05	205.	4.10
39.	11.02	206.	40.73
40.	2.10	207.	6.75
41.	90	208.	1.60
42.	11.03	209.	4.75
43.	2.50	210.	2.05
44.	13.95	211.	9.00
45.	13.95	212.	1.35
46.	1.15	213.	22.50
47.	1.15	214.	7.90
48.	5.00	217.	28.13
50.	22.05	218.	19.35
51.	1.13	219.	4.05
52.	90	220.	18.23
53.	4.50	221.	25.65
54.	3.85	223.	29.05
55.	7.20	225.	5.50
56.	20.25	226.	1.80
57.	10.60	227.	7.00
58.	11.95	228.	2.70
59.	12.85	229.	17.10
60.	2.93	231.	8.53
61.	3.15	232.	6.30
62.	12.40	233.	68
63.	18.90	234.	31.05
64.	8.78	235.	7.43
65.	26.35	236.	5.40
66.	90	237.	14.85
67.	12.37	238.	6.95
68.	1.80	239.	29.25
69.	3.38	240.	1.00
70.	14.00	241.	3.10
72.	8.35	242.	15.55
73.	6.08	243.	14.85
74.	1.25	244.	1.81
75.	8.55	245.	18.25
76.	25.02	246.	4.50
77.	6.97	247.	23.90
78.	5.00	248.	4.50
80.	4.50	250.	67
81.	7.00	251.	10.60
82.	8.35	252.	5.65
83.	13.95	253.	9.45
85.	11.70	254.	3.60
86.	8.80	255.	7.65
87.	16.20	256.	3.60
89.	3.60	257.	1.58
90.	23.00	259.	15.75
91.	31.50	260.	1.80
92.	90	262.	4.27
93.	2.48	263.	7.43
94.	18.45	265.	2.93
95.	9.45	266.	6.53
96.	17.35	267.	4.50
97.	16.90	268.	6.30
98.	3.85	269.	3.83
99.	23.40	270.	18.00
100.	4.30	271.	3.40
102.	34.68	273.	11.70
103.	8.60	274.	8.55
104.	14.65	275.	7.65
105.	13.75	276.	45.70
106.	6.75	277.	5.40
107.	1.65	278.	12.45
108.	8.55	280.	6.55
109.	10.58	281.	3.15
112.	11.70	282.	24.53
113.	1.80	283.	3.45
114.	7.00	284.	90
116.	10.58	285.	75
117.	2.03	286.	4.28
118.	2.05	288.	20.93
120.	16.20	289.	4.30
121.	9.25	292.	30.37
122.	25	293.	1.80
123.	10.60	294.	3.38
124.	14.40	295.	20.93
126.	2.03	296.	15.50
127.	12.60	297.	3.85
129.	2.05	298.	5.63
130.	12.15	299.	4.05
131.	25	300.	11.00
132.	13.05	301.	10.35
133.	4.95	303.	1.40
135.	6.55	305.	5.00
136.	18.00	306.	2.50
137.	17.33	307.	2.95
139.	3.15	308.	6.75
140.	13.35	309.	2.95
142.	18.90	310.	4.28
143.	4.05	312.	6.75
144.	3.60	314.	1.60
145.	4.35	316.	19.80
146.	9.70	317.	11.03
147.	43.87	318.	11.02
148.	3.80	319.	1.80
149.	1.80	320.	8.10
150.	11.50	321.	9.68
151.	13.20	322.	1.65
152.	10.00	323.	10.70
155.	4 0.50	324.	10.58
156.	14.65	326.	10.58
157.	50	327.	4.70
159.	8.10	328.	2.70
160.	7.40	330.	5.40
161.	12.45	331.	6.30
163.	6.08	332.	16.66
164.	9.50	333.	7.65

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
335.	3.35	363.	13.95
336.	18.90	364.	19.57
337.	1.40	365.	9.45
338.	17.10	366.	1.58
339.	8.78	367.	13.72
340.	1.60	369.	23.18
341.	3.83	370.	10.65
342.	27.00	371.	11.50
344.	4.28	373.	2.70
345.	8.55	374.	5.85
347.	6.30	375.	3.37
349.	9.15	377.	2.70
350.	2.03	378.	1.80
351.	2.95	381.	2.70
352.	6.80	383.	11.25
354.	1.57	384.	15.08
355.	4.28	385.	12.83
356.	1.80	386.	1.60
357.	4.05	388.	16.20
358.	2.90	392.	1.80
359.	4.95	396.	11.50
360.	45	400.	9.25
361.	30.05	401.	4.05
362.	6.75		

З місячних вкладок	$2,927.48
Процент з банків	1,042.08
Процент від бондів	288.75
Процент від морґечів	662.06
Сплати морґечів	120.75
Разом	$5,041.12

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 318 Саюк Микола	10.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	188.00
Свобода за праці	140.00
Канцелярійні видатки	17.59
Асекурація реальности	6.00
Разом	$361.59

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем міс. грудня 1932 остала	$72,721.46
Прихід за січень	5,041.12
Разом	$77,762.58
Розхід за січень	361.59
Готівка з кінцем міс. січня 1933 остає	$77,400.99

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 77,400.99
Морґечі	164,244.75
Бонди	77,780.00
Разом	$319,425.74

Стан довжний:

Фонд посмертний	$229,961.12
„ адміністрац.	89,464.62
Разом	$319,425.74

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

Коляда на Рідний Край.

На жаль, замало місця в нашім часописі „Свобода", щоб докладно описати роботу нашого відділу Союза Українок, відділ ч. 36. А варто булоб згадати не так для слави того відділу, але для приміру інших громад, як наші жінки роблять народню роботу і як вони люблять той Рідний Край, з якого вийшли. Наші бідні жінки між собою зложили жертву Рідному Краєви, а решту доколядували поміж своїми членицями, котрі належать до жіночої громади.

Цього року колядувати ходили: предсідниця відділу п. Савка, п. Савка, п. Танчак, п. Левич і п. Костів.

Коляду зложили: К. Коштайовська, П. Савка, О. Швед, В. Таньчак, М. Паращук, М. Костів, Е. Кішенюк, М. Тітала, А. Лавич, Д. Великанович, М. Ворона, В. Цісик, В. Костишин, С. Малафій, А. Карпович, М. Костишин, С. Вовк (Лимбрук), по $1; Я. Жатковський 50 центів; дівчинка М. Петерґровіц 25 ц. — Разом $17.75. — Жертву цю призначили: на Рідну Школу $10 і $7.75 на інвалідів.

Гроші вислано до Рідного Краю через Обеднання на призначену ціль.

Свого часу наш відділ Союза Українок вислав $10 на покриття коштів протестаційного віча, що відбулося в Ню Йорку 29. січня 1933 року.

На мої руки зложила родина Спатолинських коляду в сумі $2.

Н. Костів.

ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ЖИВІ ПОКІЙНИКИ або Дружина з того світу, комедія на 3 дії, Конич-Лисенко, 4 мужчин і 2 женщини 35 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії, В. Павлусевич, 5 женщин і 2 мужчин 35 ц.
ВЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка 25 ц.
БЛУДНИЙ СИН, сценічна картина в 3 діях, Михайло Приймак, 11 мужчин і 2 женщини 35 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка. (Осіб 5) 15 ц.
КОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, нап. А. Данко. (Осіб 16) 35 ц.
ПАВУКИ, комедія на три дії, нап. Ярославенко. (Осіб 11) 35 ц.
СТРАЧЕНЕ ЖИТТЯ, песа із селянського життя, на три дії, 4 осіб 15 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях (7 осіб) 25 ц.

Замовлення слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука ...	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Третя Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича ...	50
Мала Історія України, І. Крипякевича ...	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький ...	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович ...	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького ...	85
Шкільний Співанник, Ф. Колесси ...	75

Замовлення разом з належитістю слати до:
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОПОМОГОВИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ.

Минуло 12 років, як гурток українських професорів і вчених, лихоліттям Батьківщини і рдіного народу розлучених з рідною землею, заснував у Відні Український Університет, який через рік переніс у Прагу, де скупчилася українська еміґрація, щоб дати їй можливість учитися і щоб не тільки зберігти раніш придбане на полі освіти, але й продовжувати традицію університетської науки, аби світ знав, що Укрнаїнська Нація не перестала дорожити наукою і має право у всесвітній культурі, як і інші цивілізовані народи, на свою власну святиню науки. В приязній атмосфері великого города, що став метрополією славянських змагань за свободу і на полі науки та культури, українські вчені придбали можливість працювати в области наукової високої освіти, а еміґранти вчитися безплатно. Через Університет пройшло кілька тисяч звичайних та надзвичайних слухачів. Вони вчилися в рідним університеті рідною мовою; їм, окрім загальних, викладалися українські дисципліни з історії, права, літератури, мовознавства і т. і. Українська еміґрація ніколи не припинялася, а тому й нині Університет має приблизно 250 студентів. Учаться в Українському Університеті й чужинці. Два друковані звіти з діяльности Університету, наукові конґреси в рр. 1926. і 1932. та участь професорів у міжнародніх наукових зїздах виказують, що зробив і чого досяг Український Університет у Празі для інтересів України і національного імени. Сьогодні Український Університет у Празі складається з 24 звичайних професорів, 1 надзвичайного, 11 доцентів, 4 лекторів, 6 асистентів, 5 професорських стипендистів. Наукових праць видав Університет за 10 років 22 на 298 аркушах. Фінансова скрута і обмеженість університетських засобів не дала можливости надрукувати більше, а в рукописах у авторів виготовлено до друку значно більше ніж надруковано. Частина окрім того друкувалась у виданнях Української Академії Наук, Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, в правничому журналі та інших видавництвах; дехто й своїм накладом; а також у французькій, німецькій, анґлійській, чеській та інших мовах, поніcши й туди по змозі наукову працю з українським іменем. За час існування Університету уділено 36 докторатів фільософії і 61 докторатів прав, а всього — 97 докторських дипльомів.

Український Університет у Празі єсть єдиним українським університетом у світі на зразках европейських університетів. Значіння його все росте і він придбав собі поважне місце і в загальній европейській культурі. За це велика подяку в першу чергу чехословацькому народови та його великодушному президентови Масарикови, бо вони дали можливість розвивати на свободі українську освіту.

Але на жаль, лихоліття та загальна економічна кріза загрожують існуванню нашого Університету у Празі. Матеріяльні відносини, в яких живуть професори й доценти Українського Університету в Празі, вже від року ледви чи досягають мінімум екзистенції людини, та будучість нашого Університету дуже непевна. Чесько-українська організація: „Товариство Прихильників Українського Університету в Празі", що піклується справою його існування, розпоряджає тільки мінімальними засобами, які не вистарчають навіть на удержання професорів. Серед таких обставин Український Університет не може взагалі розвиватись та не може видавати наукових праць.

Тому крайня пора, щоб українська суспільність усвідомила собі цей стан, у якому знаходиться Український Університет у Празі.

Правда, що загальна скрута захопила всі верстви нашого народа. Але, як народнім обовязком професорів та доцентів Українського Університету в Празі єсть видержати за всяку ціну на своїй позиції та ні на хвилину не зупинювати університетської праці — так і мілюни нашої суспільности повинні зрозуміти, що без її помочі існування одинокого українського університету поважно загрожене.

Наш народ, що перед війною тисячами віч однодушно зазначив постулят заснування українського університету, зрозуміє певно, що під цю пору одним із найбільших народніх обовязків єсть утримати одинокий Український Університет у Празі аж до хвилі заснування його на рідній землі. В культурних змаганнях нашого народу тільки те буде наше, що здобудемо власними силами, силою свідомої нашої суспільности.

В тій цили засновується в Празі **„Допомоговий Фонд Української Університетської Науки"**, щоби забезпечити існування Українського Університету у майбутнє. На чолі фонду стоїть Комітет. Цим звертаємося до найширших верств нашого народу, щоби поспішив на поміч нашому Університетови, щоби по всіх усюдах заснував допомогові комітети, якнайкраще їх зорґанізувавши, та щоб поодинокі люди як і товариства жертвували грошові вкладки на цили фонду.

Складайте жертви на адресу: **Moravska banka v Praze U. F. U. vk. 13414.**

Вступайте в члени „Допомогового. Фонду Української Університетської Науки"!

Прага, в грудні 1932 року.

В імени Комітету Фонду:

Проф. д-р **Ст. Дністрянський.**
Проф. д-р **Іван Горбачевський.**

За Комітет Жертводавців.

Д-р мед. **Нестор Білик.**
Д-р прав **Роман Дерлиця.**
Д-р філ. **Василь Меринда.**
Інж. **Микола Яремин.**

Заввага: Члени-жертводавці „Допомогового Фонду Української Університетської Науки" зобовязуються вплачувати щорічно на цили фонду $3.00, а для товариств $6.00.

ЩО ТРЕБА ЇСТИ, ЩОБИ БУТИ ЗДОРОВИМ.

Ще й сьогодні загал є тої думки, що не так важне, що ми їмо а важне те, щоби наїстися. А коли вже йде мова про дітей, то мами виправдуються тим, що їх діти вже самі знають, що для них добре, а що ні. Однак з практики знаємо, що не то що діти, але й навіть дорослі не знають, що мають їсти, щоби бути здоровими.

Наша щоденна пожива відіграє дуже важну ролю в нашому житті, тому, що коли вона (пожива) дібрана, тоді наш орґанізм дістає з неї потрібні йому (орґанізмови) вітаміни, мінерали та протеїни. Ще перед 1912 роком учені люди думали, що щоби бути здоровим, то вистарчить нам відживлятися поживою зложеною з отсих трох груп: 1) пожива, що містить в собі досить протеїни; 2) пожива, що містить в собі досить мінеральних солей; і 3) відповідну скількість углеводнів і товщу. Однак наукові досліди вчених доказали, що сама вище наведена пожива є невистарчаюча для нашого орґанізму, бо до неї треба ще додати складники з вітамінами, щоби ми були здорові. Але тому, що наука ще не дослідила, з чого (хемічно) властиво вітаміни складаються, тому поклясовано їх буквами азбуки: А, Б, В, Г, Ґ, Д, щоби читач лекше зрозумів ті кляси.

Вітамін А*), є дуже потрібний для росту дитини, а в пізнішому віці для доброго здоровля. Коли в нашій поживі бракує цього вітаміну, тоді зріст є припинений, а відпорність нашого тіла обнижена. Коли наш орґанізм зовсім не дістає цих вітамінів, тоді хоруємо на очну хоробу (ексофтальмія). Цей вітамін знаходиться лише у молоці, рибному трані, (cod liver oil), зеленій городовині й у печінці.

Вітамін Б є потрібний для загального стану здоровля, а коли брак його, тоді ми нарікаємо на хоробу бері-бері. Цей вітамін знаходиться в зерні пшениці, жита, в молоці, яйцях, городовині й овочах.

Вітамін В є потрібний для будови нашого тіла, а коли брак його, тоді спостерігаємо ненормальний зріст, кровотоки і абнормальність костей, як також появу недуги цинги (scurvy). Цей вітамін нищиться при варенню з одним виїмком, бо задержується вповні лише у варених помідорах (canned tomatoes). Знаходимо його одначе в сирих овочах, огородовині й у помаранчах та цитринах.

Вітамін Г є дуже потрібний для будови костей, а брак його є причиною анґлійської хороби кривухи (rickets), яку бачимо нераз у малих дітей з кривими ногами чи руками. Рибний тран має цього вітаміну найбільше. В богато меншій скількости знаходиться він ще в молоці, маслі і яйцях. (Це є дуже важний вітамін, і по анґлійськи він є зазначений буквою D).

Вітамін Ґ є потрібний для плідности, а коли брак його, тоді являється безплідність. Цей вітамін знаходиться в зерні пшениці, огородовині, молоці та мясі.

Вітамін Д (зазначений в науці латинською буквою G), є зложений з двох вітамінів, а то II. і VI (Б і Д). Коли бракує цього вітаміну, тоді наш орґанізм атакує хороба звана пелягрою (Pellagra). Цей вітамін знаходиться в молоці, зерні збіжа, городовині, мясі та дріжджах.

Щоби бути здоровим, треба свою поживу так мішати, щоби ми діставали вітаміни, протеїни, мінерали, углеводні і товщ. Говорячи щоденною мовою, виходить, що ми повинні вживати одну кварту молока (денно), варені овочі й городовину (2 рази денно), масло, яйця, а дітям давати одну ложочку рибного трану кожного дня. До цього ще треба додати дуже важний чинник, а саме: вигрівати своє тіло якнайбільше на сонці. Також не треба міряти, чи важити свою поживу, а приняти таке правило: коли ми будемо їсти те, що потрібне для нашого орґанізму, тоді щодо решти то можемо їсти, що хочемо.

Д-р Г. Г. Скегар.

*) Тим клясам вітамінів я дав українську азбуку, бо пишу се для українських читачів, однак в науці є вони зазначені латинською азбукою в такім порядку: A, B, C, D, E, G.

Зрівняються.

— Хочете одружитися з моєю донькою? Алеж вона вже має 27 літ, а ви щойно 21!

— То не шкодить, я її люблю!

— Краще зачекайте ще шість літ. Тоді і ви будете мати 27 літ.

В уряді.

— Прошу пані, підпишіться тут.
— Підписатися? Себе?
— Так!
— Імя і назвище?
— Так!
— Як панночка?
— Як маєте мужа, то по мужеви.
— Імя, чи назвище по мужеви?
— Назвище, розуміється!
— Але я не маю мужа...
— Ну, то кажіть, що ви панна і...
— Та я не панна...
— Ну, то хіба вдова, то також по мужени.
— Ні, я розвідка.
— То також по мужеви.
— Але я не брала шлюбу...
— Ну, то до чорта, пишіться як панна.
— Але я не панна.
— Все одно, пишіться як панна.
— Імя чи назвище?
— Таж кажу, що імя і назвище.
— Коли, прошу пана, я не вмію писати...

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(68)

Блейк стояв якийсь час біля княжни Ґвінальди, чекаючи, щоб вона відповіла на його привитання. Але княжна, здавалося, була дуже занята розмовою з одною дамою. Нарешті Ґвінальда звернула увагу на сера Джеймса. Обернувшись до нього, вона незадоволено сказала: „Чого ви стоїте біля мене? Чого ви все пристаєте до мене?" „Тому... тому... що... я люблю вас!" —відповів хвилюючись Блейк. Ґвінальда дивилася гнівно.

„Сер, ви занадто відважні й забагато маєте сміливости мені таке говорити!" — знову сердито завважила Ґвінальда. Блейк хотів з нею далі говорити, але в той час почувся звук сурми, яка кликала лицарів готуватися до паради й герцю. Лицарі обох лицарств поспішно готовилися сідати на коні. Одно лицарство мало парадувати перед другим і показувати те, що в них можуть виграти переможці. Гарну картину уявляли обидва лицарства в своїх стародавніх убраннях.

На чолі кождого лицарства стали їх князі. Князь Ґобред і князь Богун виїхали на середину площі перед своїми лицарями, щоб привитатися й умовитися про порядок герцю. Коли князі привиталися й умовилися, кождий з них вернувся до свого лицарства. Перші переходили лицарі Німру перед своїми ворогами, показуючи свою красу й багацтва. Після того всі лицарі Німру вишикувалися біля льожі свого князя, а перед ними почали переходити лицарі Богуна.

Попереду них їхав князь Богун, пильно розглядаючи лицарів Німру та їх багацтва. Особливо він звертав свою увагу на гарне жіноцтво Німру. Згідно із звичаєм, те лицарство, яке переможе, мало вибрати собі пять дівчат з жіноцтва переможеного лицарства, які ставали жінками лицарів переможців. Коли князь Богун підїхав до льожі князя Ґобреда, він занадто довго оглядав княжну Ґвінальду. Це було порушенням лицарського звичаю й образою для князя Ґобреда.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ